

	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου ετών 2023 - 2024 του Δήμου Ερυμάνθου
	ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΙΑΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ: Ι.Π.
	ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ	ΠΙΣΤΩΣΗ: 37.200,00€ με Φ.Π.Α.
		Κ.Α.Ε.: 10-6142.028

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: 111 / 2023

ΜΕΛΕΤΗ:

Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου ετών 2023 - 2024 του Δήμου Ερυμάνθου

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:	30.000,00€
Φ.Π.Α. 24%:	7.200,00€
ΣΥΝΟΛΟ:	37.200,00 €

CPV: 71700000-5 «Υπηρεσίες παρακολούθησης και ελέγχου»

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ:

1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
2. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ
3. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
4. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η μελέτη συντάχθηκε σε 3 αντίγραφα

Χαλανδρίτσα,

29/08/2023

1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η μελέτη αυτή αφορά την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ενδογενούς ελέγχου για τα έτη 2023-2024 του Δήμου Ερυμάνθου. Η εκτέλεσή της διέπεται από τις παρακάτω Νομοθετικές διατάξεις όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί και ισχύουν σήμερα καθώς και όσες σχετικές διατάξεις δεν αναφέρονται ρητά παρακάτω αλλά έχουν εφαρμογή και ισχύουν.

Λαμβάνοντας υπόψιν:

1. Τις διατάξεις του ΦΕΚ Β' 4938/9.11.2020
2. Τις διατάξεις του Ν.4795/2021 – ΦΕΚ 62/17.04.2021
3. Τις διατάξεις του ΦΕΚ.6506/Β/19-12-2022
4. Τις διατάξεις του Ν.4940/2022 (ΦΕΚ 112/Α/14-06-2022)
5. Τις διατάξεις της ΚΥΑ ΓΓΑΔΔΤ 358/9388/08.06.2022 (ΦΕΚ.3093/Β/17-6-2022)
6. Τις διατάξεις του Ν. 4782/2021 - ΦΕΚ 36/Α/9-3-2021
7. Το άρθρο 3, παρ.1, Ν.4623/2019 - ΦΕΚ 134/Α/9-8-2019
8. Τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 209 του Ν. 3463/2006 (Φ.Ε.Κ. 114/Α'/08-06-2006) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», όπως προστέθηκε με τη παρ.13 άρθρου 20 Ν.3731/2008, ΦΕΚ Α 263/23.12.2008, τροποποιήθηκε με το άρθρο 377 παρ. 1 περ. 38Ν. 4412/2016, ΦΕΚ Α 147/ 08.08.2016.
9. Τις διατάξεις του Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/Α/2006 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.
10. Τις διατάξεις του Ν.3852/2010 ΦΕΚ 87/Α/2010 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.
11. Τις διατάξεις του Ν.3861/2010 (ΦΕΚ 112Α/13.7.2010) όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις».
12. Τις διατάξεις του Π.Δ. 28/2015 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία».
13. Τις διατάξεις του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α/28-6-14): Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ).
14. Τις διατάξεις του Ν.4412/2016 ΦΕΚ 147/Α/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
15. Τις διατάξεις των εδ. 84 & 86 του άρθρου 22 του Ν.4441/16 (ΦΕΚ 227/Α/6-12-2016: «Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης επιχειρήσεων, άρση κανονιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και λοιπές διατάξεις».
16. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 46 του Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α/23-12-2016) «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
17. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 4250/2014 (ΦΕΚ 74/Α/26.03.2014) «Διοικητικές Απλουστεύσεις - Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα - Τροποποίηση Διατάξεων του Π.Δ. 318/1992 (.Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις».
18. Την παράγραφο Ζ' του άρθρου 1 του Ν.4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9.5.2013): Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 40/46/2012, 4093/2012 και 4127/2013, για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 2011/7 της 16-2-2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές.

19. Του Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α/15-9-2011) «Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Ν. 3588/2007 (πτωχευτικός κώδικας) – Προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις.
20. Τις διατάξεις του Π.Δ. 80/2016 (ΦΕΚ 145/Α/5-8-2016) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες».
21. Του Ν.4455/2018 (ΦΕΚ 133/Α/19-7-2018) Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εμβάθυνση της Δημοκρατίας. Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της Οικονομικής και Αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ (πρόγραμμα ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι.)

Νομικό Πλαίσιο σχετικά με τη νομιμότητα της εν λόγω λειτουργικής δαπάνης

Η πραγματοποίηση της εν λόγω λειτουργικής δαπάνης, εξυπηρετεί την Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου για τα έτη 2023-2024 του Δήμου Ερυμάνθου από Πιστοποιημένο Εσωτερικό Ελεγκτή του Υπουργείου Οικονομικών και είναι νόμιμη κατά την έννοια της παρ. 2α του άρθρου 91 του Ν.4270/2014. Είναι σύμφωνη με την έκθεση Ενότητα Δ του Ανεξάρτητου Εσωτερικού Ελεγκτή (παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου για τα έτη 2021-2022 του δήμου μας) όπου διαπιστώθηκε η αναγκαιότητα παροχής Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου.

Η ΣΥΝΤΑΞΑΣΑ

Μηλίτσα Κουλογεωργίου
Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος
Οικονομικών Υπηρεσιών
Χαλανδρίτσα, 29-08-2023

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ - ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Νικολίτσα Σκέντζου
Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Δ/σης
Διοικ. και Οικονομικών Υπηρεσιών

Χαλανδρίτσα, 29 - 08-2023

2. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2362/95, όπως αυτές τροποποιήθηκαν από τις διατάξεις του Ν.3871/2010, όλοι οι Δήμοι και τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν από την 01^η Ιανουαρίου του 2011, χαρακτηριστεί ως φορείς γενικής κυβέρνησης, γεγονός το οποίο μας δημιουργεί μία σειρά από πρόσθετες υποχρεώσεις.

Τεκμηρίωση αναγκαιότητας ανάθεσης της υπηρεσίας

Σύμφωνα με την Απόφαση 1961/2021 του δεύτερου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: Από τις διατάξεις των άρθρων 25 παρ. 2 και 33 παρ. 1 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΠΔ. 774/1980, Α' 189) και των άρθρων 54 παρ. 1 και 2 περ. ε' και 56 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού» (Α' 247), συνάγεται ότι δημόσιοι υπόλογοι, υπό την ιδιότερη διάκριση του υπολόγου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι οι εντεταλμένοι την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων των δήμων, καθώς και όσοι με οποιονδήποτε τρόπο, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα που ανήκουν στα νομικά αυτά πρόσωπα, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που, εξαιτίας της φύσης των υπηρεσιακών του καθηκόντων, θεωρείται από ειδική διάταξη νομού ως δημόσιος υπόλογος. Συνέπεια της ιδιότητας του δημοσίου υπολόγου είναι αφενός η υποχρέωσή του να αποδίδει λογαριασμό για τη διαχείρισή του, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφραση της, απορρέουσας από τις γενικές αρχές οργάνωσης του κοινοβουλευτικού δημοκρατικού πολιτεύματος, υποχρέωσης για λογοδοσία όποιου φυσικού ή νομικού προσώπου διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα, σύμφωνα με τις ειδικότερες πρόνοιες που πρέπει να λαμβάνει η έννομη τάξη για την οργάνωση της διαδικασίας αυτής (ΕλΣυνΟλ. 877/2016), αφετέρου ο καταλογισμός αυτού από τα αρμόδια όργανα, εφόσον με αιτιολογημένη απόφαση διαπιστωθεί έλλειμμα στη διαχείρισή του (βλ. ΕλΣυν VII Τμ. 1035/2019, 25/2018, 3738, 954/2014, 1290/2011, 1836/2008).

Σύμφωνα με την υποπερίπτ. ααπερίπτ. άρθρο 31 Ν.4270/2014 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 125 του Ν.4611/2019, από τις 01/08/2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων τους. Τα χρηματικά Εντάλματα των δαπανών δεν υποβάλλονται για θεώρηση στην Υπηρεσία του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και η θεώρησή τους από τον εξωτερικό ελεγκτή (Επίτροπο) δεν αποτελεί προϋπόθεση της πληρωμής τους. (υποπερίπτ. δδπερίπτ. άρθρο 31 Ν.4270/2014, όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 του Ν. 4456/2017).

Με τον έλεγχο των δαπανών πριν την πραγματοποίησή τους, επιτυγχάνεται η περιφρούρηση των οικονομικών συμφερόντων του Δημοσίου, εφόσον με το τρόπο αυτό προλαμβάνεται έγκαιρα η διενέργεια μη νόμιμων δαπανών. Η έγκαιρη αυτή άσκηση του ελέγχου αποτελεί αναμφισβήτητο το συστατικό της χρησιμότητας και σπουδαιότητάς του. Ενώ η εκ των υστέρων αναζήτηση των ελλειμμάτων της διαχείρισης των δημοσίων υπολόγων κατά το στάδιο του κατασταλτικού ελέγχου και μάλιστα μετά την πάροδο αρκετού χρόνου, με τον καταλογισμό αυτών, καθίσταται εκ των πραγμάτων προβληματική και αλυσιτελής.

Περαιτέρω με τον προληπτικό έλεγχο επιτυγχάνεται η ασφάλεια των συναλλαγών, διότι οι πιστωτές του Δημοσίου είναι βέβαιοι ότι δεν θα ενοχληθούν στο μέλλον να επιστρέψουν ποσά ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

Τέλος η άσκηση του προληπτικού ελέγχου προστατεύει τους διατάκτες από καταλογισμούς εις βάρος τους ποσών για δαπάνες που ενδεχομένως θα κριθούν ως μη νόμιμες από τα όργανα που διενεργούν κατασταλτικό έλεγχο, διότι κατοχυρώνεται κατ' αμάχητο τρόπο ότι η δημόσια δαπάνη που θεωρήθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι νόμιμη όπως προβλέπουν οι διατάξεις του Ν.4270/2014.

Συνεπώς το σπουδαιότερο πλεονέκτημα του προληπτικού ελέγχου, που απορρέει από το γεγονός ότι ασκείται πριν πραγματοποιηθεί η δαπάνη, είναι ότι μπορεί να προλάβει την κακή χρήση του δημοσίου χρήματος και επομένως τη ζημία του Δημοσίου.

Σύμφωνα με την απόφαση υπ. αριθμ. ΦΓ8/ 55081 αποφάσεως της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και σύμφωνα με το ΦΕΚ Β'4938/9.11.2020, άρθρο 1, παρ. 1 ορίζονται τα εξής: «Δεν υφίσταται σύστημα εσωτερικού ελέγχου σε φορέα, ακόμη και όταν λειτουργεί σε αυτόν γραφείο Εσωτερικού Ελεγκτή, αν δεν έχουν καταγραφεί από τον φορέα αναλυτικά οι διαδικασίες παραγωγής ή διενέργειας πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες και αν, για τις ειδικότερες ενέργειες που συνθέτουν τις επιμέρους διαδικασίες, δεν έχουν εντοπισθεί μέσω κατ'ιδίαν εκτίμησης των δημοσιονομικών υπευθύνων ή ύστερα από εμπειριστάτα μέλη εκτίμηση ειδικών αναλυτών, οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι και δεν έχουν επιπλέον ροβλεφθεί δικλείδες προς αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών (ενδογενής έλεγχος).».

Διαχειριστικοί κίνδυνοι (Εγχειρίδιο για τον έλεγχο από το ΕΣ του εσωτερικού συστήματος αντιμετώπισης διαχειριστικών κινδύνων): Εκείνο που ζητεί η νέα δημοσιονομική διαχείριση από τον διατάκτη και τα λοιπά όργανα οικονομικής διοίκησης του φορέα είναι, αφού εντοπίσουν τους κινδύνους που απειλούν τη διαχείρισή του, τους καταγράψουν, αναλύσουν, και αξιολογήσουν, να θέσουν στη συνέχεια, σε εφαρμογή μηχανισμούς αντιμετώπισής τους με τη μορφή είτε προληπτικού, εξαντλητικού ελέγχου της σχετικής δραστηριότητας είτε κατασταλτικών δειγματοληπτικών ελέγχων.

Ενώ αναγνωρίζεται γενικότερα η αναγκαιότητα άσκησης προληπτικού ελέγχου επί των δαπανών, γεννάται το ερώτημα ποιο όργανο είναι το πλέον αρμόδιο να ασκεί την αρμοδιότητα αυτή, αν δηλαδή ο προληπτικός έλεγχος πρέπει να ανατίθεται στη δικαστική ή στην εκτελεστική εξουσία. Όσον αφορά το δικαστικό έλεγχο αυτός γίνεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο ως ανεξάρτητο δικαστικό σώμα, ενώ ο έλεγχος της εκτελεστικής εξουσίας ασκείται από τα διοικητικά όργανα.

Έτσι στη δημοσιονομική θεωρία εμφανίζεται η διάκριση σε: εξωτερικό και ενδογενή έλεγχο.

Εμια προσπάθεια αξιολόγησης αυτού του είδους ελέγχου, θα επικρατούσε η άποψη ότι ο διοικητικός έλεγχος που ασκείται από τα διοικητικά όργανα αποτελεί ουσιώδη συμβολή στην τήρηση του κανόνα της νομιμότητας των κρατικών δαπανών κατά τη διοικητική κυρίως εκτέλεση αυτών. Αυτός όμως ο έλεγχος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απόλυτα αμερόληπτος, δεδομένου ότι τα όργανα που τον ασκούν προέρχονται από την ίδια τη Διοίκηση και εντάσσονται στην ιεραρχία της. Για το λόγο αυτό γίνεται κοινώς αποδεκτό ότι ο διοικητικός έλεγχος, μολονότι αναγκαίος δεν είναι επαρκής.

Και ναι μεν είναι υποχρέωση και στο πλαίσιο των καθηκόντων των υπαλλήλων του Ο.Τ.Α. να ελέγχουν τη νομιμότητα των χρηματικών ενταλμάτων εντούτοις οι ελλείψεις γνώσεις, η αδυναμία ανταπόκρισης στο μεγάλο φόρτο εργασίας και η έλλειψη υπαλλήλων, πόσω μάλλον καταρτισμένων οδηγεί πολλές φορές σε λάθη και καθυστερήσεις που δυστυχώς έχουν αντίκτυπο στους συναλλασσόμενους με τον οργανισμό οδηγώντας σε καθυστερήσεις πληρωμών ή ακόμη και ακυρώσεις πληρωμών λόγω σφαλμάτων που δεν αφορούν τον τρίτο αλλά οφειλόμενων σε διοικητικές εσωτερικές αδυναμίες. Όλη αυτή η κακώς έχουσα κατάσταση δεν επιφέρει μόνο ζημία στο συναλλασσόμενο κοινό αλλά δημιουργεί και μια ευρύτερη ανασφάλεια για τη συναλλαγή με το δημόσιο τομέα αντικρουόμενων όλων των ανωτέρω και ερχομένων σε

αντίφαση με τους σκοπούς που οφείλει να επιτελεί ο δημόσιος τομέας και δη οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης εν προκειμένω.

Σε όλα αυτά να προστεθεί και να επισημανθεί το απαρχαιωμένο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και των μετ' αυτού νόμιμων δικαιολογητικών εγγράφων, το οποίο και αποδίδει άμεση ενοχή στον εκάστοτε υπάλληλο εκδόσα ή ταμία για δόλο ή βαριά αμέλεια, οδηγώντας τον σε μια μακρά και επίπονη διαδικασία αποδείξεως της ενέργειας κατ' αυτό το τρόπο και κατά συνέπεια της μη ενοχής του.

Ως εκ των ανωτέρω και λόγω του αναφερομένου μειονεκτήματος, των λαθών, αβλεψιών ή αμελειών που προβαίνουν άνευ υπαιτιότητας τους οι υπάλληλοι του Δήμου, οφειλόμενες κατά κοινή γνώση και παραδοχή στην έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, στην μη επαρκή κατάρτιση του και εξειδίκευση του, στον όγκο εργασίας αλλά και στην αντικειμενική αδυναμία πρόβλεψης όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών και εγγράφων που ενδεχομένως απαιτούνται κατά περίπτωση και ανά δαπάνη για τη νομιμότητα και εγκυρότητα των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής επιτάσσεται η ανάγκη για παράλληλη άσκηση ενός υπερκείμενου, ανεξάρτητου και αμερόληπτου ελέγχου.

Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται μόνο με την ύπαρξη και τη λειτουργία ενός ανεξάρτητου από την εκτελεστική εξουσία οργάνου, που θα εμφανίζει εχέγγυα αντικειμενικότητας και θα παρέχει παράλληλα εγγυήσεις προστασίας, όπως συνέβαινε στη περίπτωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ουσιαστικά ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του ενδογενούς ελέγχου.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου) στο άρθρο 3, παρ. 5, ορίζονται τα εξής: *Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο Εσωτερικός Ελεγκτής δεν επιτρέπεται να εμπλακεί σε ενεργό διαχείριση. **Αν λειτουργεί συμβουλευτικά, την τελική απόφαση και την ευθύνη έχουν οι αρμόδιοι υπεύθυνοι του Ενδογενούς Ελέγχου.***

Το άρθρο 152 (Παραγραφή αξίωσης για αναπλήρωση ελλείμματος), παρ.1 του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: *Η αξίωση αναπλήρωσης διαχειριστικού ελλείμματος με την έκδοση καταλογιστικής πράξης από κάθε αρμόδιο όργανο παραγράφεται μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους, εντός του οποίου δημιουργήθηκε το έλλειμμα.*

Το άρθρο 149 (Καταλογίζον όργανο), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: *1. Η Υπηρεσία Επιτρόπου που διενήργησε τον έλεγχο, εκδίδει την πράξη καταλογισμού ύστερα από τήρηση διαδικασίας, που διασφαλίζει πλήρως τα δικαιώματα άμυνας του καταλογιζομένου. 2. Για ελλείμματα άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, αρμόδιο για τον καταλογισμό είναι Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην περίπτωση αυτήν, ο Επίτροπος, αφού τηρήσει τη νόμιμη διαδικασία, διαβιβάζει στο Κλιμάκιο αίτηση καταλογισμού, η οποία συνοδεύεται από έκθεση ελέγχου και το σχετικό υποστηρικτικό υλικό. Το Κλιμάκιο, χωρίς να επαναλάβει τον έλεγχο, εφόσον κρίνει ότι η αίτηση θεμελιώνεται επαρκώς στα στοιχεία του φακέλου, καλεί τους υπευθύνους σε ακρόαση και στη συνέχεια αποφαινεται επί της αίτησης καταλογισμού. Αν το Κλιμάκιο κρίνει ότι η αίτηση δεν θεμελιώνεται επαρκώς, αναπέμπει την υπόθεση στον Επίτροπο για τις δικές του περαιτέρω ενέργειες. 3. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το χρηματικό όριο της παρ. 2, ύστερα από εκτίμηση της αποτελεσματικότερης κατανομής του ελεγκτικού έργου.*

Το άρθρο 146 (Πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται καταλογιστική πράξη), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: Τα πρόσωπα κατά των οποίων εκδίδεται η καταλογιστική πράξη είναι αυτά που συνδέονται αιτιωδώς και κατά τρόπον άμεσο με την πρόκληση του ελλείμματος. Με τα ως άνω πρόσωπα συγκαταλογίζονται και οι συνευθυνόμενοι κατά την έννοια του άρθρου 143. Αν περισσότεροι συνέβαλαν από κοινού στην πρόκληση του ελλείμματος, ευθύνονται εις ολόκληρον.

Το άρθρο 145 (Καταλογιζόμενο ποσό και καταλογιστική πράξη), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: 1. Το ποσό που καταλογίζεται είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 150, το σύνολο του ελλείμματος που διαπιστώθηκε. 2. Το έλλειμμα αξιών καταλογίζεται σε χρήμα και στην τιμή διάθεσης, όπως ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις. Έλλειμμα κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά τον χρόνο του καταλογισμού. Για την τιμή αυτή γνωμοδοτεί ο οικείος διατάκτης.

Το άρθρο 144 (Μέτρο ευθύνης), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: 1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παρ. 4, τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 142 και 143 ευθύνονται, αν προκάλεσαν το έλλειμμα από δόλο, βαρεία ή ελαφρά αμέλεια. Δεν θεωρείται ότι ενήργησε υπαιτίως το πρόσωπο που τήρησε τους κανόνες προστασίας του δημόσιου αγαθού, τους οποίους όφειλε να τηρήσει ή απέκλινε από την τήρησή τους δικαιολογημένα. 2. Η υπαιτιότητα τεκμαίρεται μαχητά στις περιπτώσεις έλλειψης ή απώλειας χρημάτων, αξιών ή υλικού ή επί εσφαλμένης καταμέτρησης αυτών που οδήγησε σε δημιουργία ελλείμματος. 3. Οι εκκαθαριστές και οι εντολείς πληρωμής ευθύνονται αν προέβησαν σε εκκαθάριση δαπάνης και σε εντολή πληρωμής που στηρίζεται σε δέσμευση πίστωσης που δεν είναι διαθέσιμη στον προϋπολογισμό του φορέα ή σε νομική δέσμευση προδήλως εκτός των αρμοδιοτήτων του οργάνου που έλαβε την απόφαση. Δεν ευθύνονται αν στήριξαν την εκκαθάριση ή την εντολή πληρωμής σε νομοτύπως εκδοθείσες βεβαιώσεις αρμόδιων κατά τον νόμο οργάνων, στις οποίες διαπιστώνεται η συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων διενέργειας της δαπάνης. 4. Τα πρόσωπα που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης, η οποία εκτελέστηκε, ευθύνονται μόνο αν ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια. Δεν συντρέχει βαρεία αμέλεια όταν η απόφαση αυτή στηρίζεται: α) σε υποστηρίξιμη ερμηνεία του νόμου ή β) σε πλάνη περί τα πράγματα που δεν είναι πρόδηλη ή γ) σε νομικό χαρακτηρισμό που δεν είναι προφανώς εσφαλμένος. Αιτιολογική Έκθεση: Ορίζεται ότι τα πρόσωπα των άρθρων 142 και 143 θα ευθύνονται, κατ' αρχήν, για κάθε πταίσμα. Ωστόσο το κρατούν μέχρι σήμερα σύστημα της νόθου αντικειμενικής ευθύνης, σύμφωνα με το οποίο η υπαιτιότητα του υπευθύνου προσώπου τεκμαίρεται, εξακολουθεί να ισχύει μόνο στις περιπτώσεις έλλειψης ή απώλειας χρημάτων, αξιών ή υλικού ή επί εσφαλμένης καταμέτρησης αυτών, που οδήγησε σε δημιουργία ελλείμματος. Ιδικά οι εκκαθαριστές και οι εντολείς πληρωμής, των οποίων η ευθύνη καθίσταται υποκειμενική, ευθύνονται μόνο αν προέβησαν σε εκκαθάριση και εντολή πληρωμής, αντίστοιχα, χωρίς να υφίσταται σχετική πίστωση. Η ευθύνη τους επεκτείνεται και στην περίπτωση της εκτέλεσης μη νόμιμης απόφασης νομικής δέσμευσης, μόνον όμως εφόσον η τελευταία κείται προδήλως εκτός των αρμοδιοτήτων του οργάνου που την έλαβε. Τα ίδια πρόσωπα δεν ευθύνονται αν στήριξαν την εκκαθάριση ή την εντολή πληρωμής σε βεβαιώσεις αρμόδιων οργάνων στις οποίες διαπιστώνεται η συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων διενέργειας της δαπάνης (π.χ. σε πρωτόκολλα ή βεβαιώσεις παραλαβής έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, προερχόμενα από τις οικείες επιτροπές). Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, όπου υφίσταται ευθύνη για κάθε πταίσμα, δηλαδή και για ελαφρά αμέλεια, ορίζεται ρητά ότι αυτή δεν συντρέχει, εφόσον το πρόσωπο τήρησε τους κανόνες προστασίας του δημόσιου αγαθού ή απέκλινε από την τήρησή τους δικαιολογημένα. Ειδικά τα πρόσωπα που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης, η οποία εκτελέστηκε, ευθύνονται μόνο αν ενήργησαν με δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ωστόσο, ορίζεται ρητά ότι δεν συντρέχει βαρεία αμέλεια και άρα δεν καθιδρύεται αντίστοιχη ευθύνη, όταν η απόφαση νομικής δέσμευσης στηρίζεται σε υποστηρίξιμη ερμηνεία του νόμου ή σε πλάνη περί τα πράγματα που δεν είναι πρόδηλη ή σε νομικό χαρακτηρισμό που δεν

είναι προφανώς εσφαλμένος. Στα πρόσωπα αυτά περιλαμβάνονται και τα μέλη συλλογικών οργάνων της διοίκησης, λ. χ. διοικητικά ή δημοτικά συμβούλια.

Το άρθρο 143 (Συνευθυνόμενοι), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: Συνευθυνόμενοι στην πρόκληση του ελλείμματος θεωρούνται τα πρόσωπα που, λόγω των αρμοδιοτήτων τους ή της ανάμειξής τους με οποιονδήποτε τρόπο στη διαχειριστική διαδικασία, συντέλεσαν αποφασιστικά στην πρόκληση του ελλείμματος.

Το άρθρο 142 (Υπεύθυνα πρόσωπα), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: 1. Για τα υλικά ελλείμματα ταμείου, χαρτοφυλακίου ή αποθήκης ευθύνονται οι υπόλογοι οι οποίοι είχαν αναλάβει τη φύλαξη, αντιστοίχως, των χρημάτων, αξιών ή του υλικού που ελλείπουν. 2. Για ελλείμματα λόγω παράτυπης πληρωμής χρημάτων ή διάθεσης αξιών ή εξόδου υλικού από την αποθήκη ευθύνονται: (α) ο ταμίας που πραγματοποίησε την παράτυπη πληρωμή, αν όφειλε, λόγω των καθηκόντων του, όπως ορίζεται ειδικώς στον νόμο, να διαπιστώσει το παράτυπο της πληρωμής, (β) ο διαχειριστής χαρτοφυλακίου ή υλικού, υπόλογος για τη φύλαξη αυτών, αν τα διέθεσε χωρίς την τήρηση των ειδικών καθηκόντων του, (γ) ο εκκαθαριστής και ο εντολέας της πληρωμής και οι αντίστοιχοι προς αυτούς επί διαχείρισης αξιών ή υλικού, λόγω σφαλμάτων κατά την εκκαθάριση ή την υτολή που υπάγονταν στη σφαίρα της δικής τους ευθύνης. 3. Ευθύνη κατά τις παρ. 1 και 2 υπέχει και όποιος διενήργησε τις πράξεις αυτές χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση. 4. Για τα ελλείμματα λόγω μη νόμιμης διαχείρισης που δεν εντάσσονται στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2, ευθύνονται τα πρόσωπα που έλαβαν μη νόμιμη απόφαση νομικής δέσμευσης η οποία στη συνέχεια οδήγησε σε εκταμίευση δημόσιου χρήματος ή σε διάθεση αξιών ή υλικού. Αιτιολογική έκθεση: Βασική καινοτομία του νέου συστήματος είναι ότι η γέννηση δημοσιολογιστικής ευθύνης συναρτάται με τα ειδικότερα καθήκοντα, έτσι ώστε κάθε πρόσωπο να ευθύνεται, κατ' αρχήν, για πράξεις ή παραλείψεις που υπάγονται στη σφαίρα της δικής του ευθύνης (π.χ. ο ταμίας ευθύνεται για πληρωμή σε μη δικαιούχο, ο εκκαθαριστής για την ορθότητα της εκκαθάρισης, ο εντολέας πληρωμής για το νομότυπο του τίτλου πληρωμής κ.λπ.).

Το άρθρο 141 (Ορισμός και διακρίσεις ελλειμμάτων), του Ν.4820/2021 αναφέρει το εξής: 1. Έλλειμμα στη δημόσια διαχείριση είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση θεωρείται έλλειμμα από τον νόμο. 2. Τα ελλείμματα στη δημόσια διαχείριση διακρίνονται: (α) σε υλικά ελλείμματα ταμείου, χαρτοφυλακίου ή αποθήκης, (β) σε ελλείμματα λόγω παράτυπης πληρωμής ή διάθεσης αξιών ή εξόδου υλικού από την αποθήκη, (γ) σε ελλείμματα λόγω μη νόμιμης διαχείρισης που δεν εντάσσονται στις περ. α' και β'.

Το άρθρο 2, παρ. 3 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020 αναφέρει το εξής: Για τη διεξαγωγή του ελέγχου, ο **Επίτροπος ζητεί κατ'αρχάς τον χάρτη του ελεγχόμενου φορέα με την καταγραφή των διαδικασιών παραγωγής ή διενέργειας πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, τον εντοπισμό των κινδύνων σε κάθε διαδικασία και την πρόβλεψη δικλίδων αντιμετώπισης των κινδύνων. Αν αυτός δεν υφίσταται, ο Επίτροπος απευθύνει αμέσως στο όργανο που προΐσταται του φορέα έγγραφο αποκαλούμενο «σύσταση», στο οποίο μνημονεύεται η σκέψη 8 της απόφασης ΕΛΣΟΛ. υπ' αρ. 2014/2020. Αν υφίσταται χάρτης, ο Επίτροπος αναζητεί εντός αυτού τη συγκεκριμένη διαδικασία που έχει υπαχθεί στον έλεγχό του, εκτιμά την πληρότητα της καταγραφής της ελεγχόμενης διαδικασίας, την ορθότητα και πληρότητα των κινδύνων που εντοπίστηκαν και την επάρκεια και λυσιτέλεια των συναφών δικλίδων.**

Σύμφωνα με το υπ. αρ. 2777, 29/01/2021 έγγραφο του Διοικητή της Ενιαίας Αρχής Διαφάνειας σε περιόδους σημαντικής πίεσης στα δημόσια οικονομικά, για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κάθε φορέα, είναι ιδιαίτερα κρίσιμη η εξειδίκευση των δομικών στοιχείων σε

κρίσιμες διαδικασίες, όπως είναι η σχεδίαση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, η διενέργεια και πληρωμή δαπανών, η τήρηση του μητρώου δεσμεύσεων και η παραγωγή δημοσιονομικών αναφορών.

Η αρχή της δημοσιονομικής βιωσιμότητας που αποτελεί απόρροια της αρχής του κράτους δικαίου και που αποτυπώνεται υπό ειδικότερες εκφάνσεις σε πλήθος συνταγματικών ρυθμίσεων (Σύνταγμα, άρθρο 25 παρ. 4, καθώς και άρθρα 72, 73, 75, 78 έως 80, 98, 104, 106 και 107) επιβάλλει όπως ο κοινός νομοθέτης λαμβάνει πρόσφορα προληπτικά μέτρα για την περιφρούρηση του δημοσίου χρήματος και της δημόσιας παρουσίας.

Ενόψει της αρχής της οικονομικότητας, ως μερικότερης εκδηλώσεως του δημοσίου συμφέροντος, που πρέπει να διέπει τη δράση και λειτουργία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. και η οποία επιβάλλει την εκπλήρωση των σκοπών τους (βλ. και πράξεις IV Τμ. Ελ. Συν. 50/2005, 74/2004, 19, 21, 105, 124/ 2002, 86, 94, 106, 209/2003 κ.ά. και I Τμ. Ελ. Συν. 206/1999, 638/ 1988, 56/1995, 252/1985 κ.ά.).

Απόφαση 2014/2020, Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου για ευθύνη του Δημάρχου ως συνευθυνόμενο για τυχόν ύπαρξη διαχειριστικού ελλείμματος ή σε περιπτώσεις που διαπιστώνεται η κατ' επανάληψη παραβίαση ή καταστρατήγηση των προβλεπόμενων διαχειριστικών διαδικασιών του νομικού πλαισίου ή σιωπηρή συναίνεσή του, που εντάσσεται αιτιωδώς ως άτυπη έγκριση στην αλυσίδα των νομικών ενεργειών παραγωγής πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες

Σύμφωνα με τις διατάξεις συνάγεται (ΕλΣΟλ. 859, 867/1990, 2161/2006, 3283/2013, 1038, 1808/2014, 5234/2015, 1028/2017 κ.ά.) ότι, αλληλέγγυα με τον υπόλογο, δημοσιολογιστική ευθύνη υπέχει και κάθε συνευθυνόμενο στην πρόκληση του διαχειριστικού ελλείμματος πρόσωπο, όταν αυτό, χωρίς να είναι υπόλογος το ίδιο, συνέβαλε αποφασιστικά και επενήργησε άμεσα στη δημιουργία του διαχειριστικού ελλείμματος. Η κατά τα ανωτέρω αποφασιστική συμβολή και άμεση επενέργεια στην πρόκληση του ελλείμματος, μπορεί, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, να προκύπτουν και από την κατάδηλη εκ μέρους του ανωτέρω προσώπου ανοχή παράνομων ενεργειών, εφόσον αυτό είχε τη νομική υποχρέωση αποτροπής τους. Στην περίπτωση αυτή η ανοχή του, εξομοιούμενη εν τοις πράγμασι με σιωπηρά συναίνεση, εντάσσεται αιτιωδώς ως άτυπη έγκριση στην αλυσίδα των νομικών ενεργειών παραγωγής πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες.

Από τα ανωτέρω συνάγεται περαιτέρω ότι συνυπεύθυνος στην πρόκληση διαχειριστικού ελλείμματος, καταλογιζόμενος μαζί με τον βασικό υπεύθυνο δημόσιο υπόλογο, πρέπει να θεωρείται και ο υπηρεσιακός παράγων που, παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις ελεγκτικών φορέων ή υπαλλήλων της υπηρεσίας του, δεν έλαβε τα κατάλληλα μέτρα αποτροπής διαχειριστικών παρατυπιών συναφών με την πρόκληση του ελλείμματος, αν και όφειλε, ως εκ της υπηρεσιακής του ιδιότητας, να προστατεύει τη δημόσια περιουσία.

Ο ισχύων κατά τον κρίσιμο χρόνο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (π.δ. 410/1995, φ. 231 Α') ορίζει στο άρθρο 114, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο: «1. Ο Δήμαρχος: α) (...) γ) είναι Προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου και τις διευθύνει, δ) είναι Προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου, αποφασίζει, για το διορισμό αυτού και τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου, ε) (...)», στο δε άρθρο 115 ο ίδιος Κώδικας ορίζει: «α. Στους δήμους το δήμαρχο επικουρούν αντιδήμαρχοι (...) γ. Ο δήμαρχος, με απόφασή του που δημοσιεύει σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα, και αν δεν υπάρχει ημερήσια σε εβδομαδιαία της πρωτεύουσας του νομού, μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του σε αντιδήμαρχους. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητές του ασκεί ο δήμαρχος.

Με τις ανωτέρω διατάξεις ο Δήμαρχος ορίζεται ως προϊστάμενος των υπηρεσιών και υπαλλήλων του Δήμου, αναλαμβάνοντας την εξ αυτού επαγόμενη δημοσίου δικαίου υποχρέωση να διασφαλίζει τη σύννομη λειτουργία των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών του, και, συναφώς, την κατά τον νόμο και τον προϋπολογισμό διάθεση των οικείων πιστώσεων και την τήρηση της νόμιμης διαχειριστικής διαδικασίας κατά την εκτέλεση των δαπανών. Εκ της υποχρέωσης του αυτής οφείλει να μεριμνά για τη συμμόρφωση των υπηρεσιών και υπαλλήλων του Δήμου προς τις απορρέουσες από τη νομοθεσία υποχρεώσεις τους, ιδίως δε στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται η κατ' επανάληψη παραβίαση ή καταστράτηγηση των προβλεπόμενων διαχειριστικών διαδικασιών.

Εξ άλλου, ως άμεσος προϊστάμενος των υπηρεσιών του Δήμου, ο Δήμαρχος μπορεί να μεταβιβάζει συγκεκριμένες κάθε φορά διοικητικής φύσεως αρμοδιότητές του στους Αντιδημάρχους που τον επικουρούν, συναφώς δε και να ανακαλεί τη μεταβίβαση της αρμοδιότητάς αυτής και να παρεμβαίνει σε κάθε περίπτωση που ενημερώνεται αρμοδίως για τη μη νόμιμη ή ατελή άσκηση της μεταβιβασθείσας αρμοδιότητάς του.

Η παράλειψη άσκησης των επιβαλλόμενων από τις διατάξεις αυτές εποπτικών καθηκόντων του Δημάρχου και η κατάδηλη ανοχή παρεκκλινουσών δημοσιολογιστικών ενεργειών και πρακτικών, για τις οποίες έχει επανειλημμένως και αρμοδίως ενημερωθεί και οι οποίες επιφέρουν ζημιογόνα για τον φορέα αποτελέσματα, συνεπάγεται τη δημοσίου δικαίου ενοχή του προς αποκατάσταση της δημοσιολογιστικής ζημίας που επιφέρουν, καθιδρύνοντας δημοσιολογιστική ευθύνη του. Τούτο διότι από την παράλειψη, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, παρέμβασής του για την αποτροπή συγκεκριμένων έκνομων ενεργειών ευλόγως συνάγεται σιωπηρή συναίνεσή του στη διεξαγωγή της έκνομης διαχειριστικής διαδικασίας.

Για την απόδοση, εξ άλλου, στον Δήμαρχο της ιδιότητας του συνευθυνομένου και των συνεπαγομένων ευθυνών, δεν απαιτείται η δράση του να εντάσσεται κατά νόμον σε ειδική διαδικασία παραγωγής πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, αλλά αρκεί η διαπίστωση, διά της επαναλαμβανόμενης παράλειψής του να παρέμβει, της κατά τα ανωτέρω σιωπηρής συναίνεσής του, η οποία, δοθείσης της αρμοδιότητάς του να προΐσταται των υπηρεσιών και υπαλλήλων του Δήμου και να διασφαλίζει τη σύννομη διάθεση των πόρων του, εξομοιούται με άτυπη έγκρισή τους και, ως εκ τούτου, σύμπραξή του στη διεξαγωγή της διαχειριστικής διαδικασίας (ΕλΣΟλ. 859/1990, 1435/1995, 1039/1995, 750/1991, 867/1990, 976/2000, 1449/2006, 2444/2007, 1456/2008, 1034/2011, 1240, 1241/2014).

Η κατά τα ανωτέρω στοιχειοθετούμενη, έστω και ατύπως, έγκριση των έκνομων διαχειριστικών ενεργειών και η σύμπραξη στη διεξαγόμενη διαχειριστική διαδικασία συνιστά, ως εκ της θετικής επίδρασής της σε αυτήν αλλά και της αναγκαιότητάς της για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, πρόσφορη αιτία για τη δημιουργία του ελλείμματος. Τούτο δε ανεξάρτητα από το αν μεταξύ της ανοχής αυτής και της δημιουργίας του ελλείμματος παρεμβάλλονται πράξεις ή παραλείψεις άλλων προσώπων που εμφανίζονται ως εγγύτερες αιτίες δημιουργίας του ελλείμματος, όταν, ως εν προκειμένω, οι χρονικά μεταγενέστερες πράξεις δεν είναι αυτοτελείς, αλλά συνιστούν αναμενόμενο και προβλέψιμο αποτέλεσμα των προηγηθεισών παραλείψεων, με αποτέλεσμα να στοιχειοθετούν αλυσίδα αιτιώδους διαδρομής, επιφέροντας από κοινού το ζημιογόνο αποτέλεσμα.

Σύμφωνα με την Απόφαση 2462/2020 του δεύτερου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: Ως καταλογιστέο έλλειμμα διαχείρισης χρηματικού, σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 2362/1995, νοείται κάθε επί το έλαττον αδικαιολόγητη διαφορά, η οποία διαπιστώνεται μεταξύ του χρηματικού ποσού που έπρεπε να υπάρχει σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, με βάση τους τηρούμενους λογαριασμούς και τα νόμιμα διαχειριστικά στοιχεία, και εκείνου που πράγματι υπάρχει, συνεπώς, και κάθε πληρωμή που

ενεργήθηκε είτε χωρίς πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά, είτε χωρίς να έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες για την πραγματοποίησή της (βλ. 1913/1992, 1051/1995, 169/2005, 4689/2013, 1808/2014 κ.ά. Ολομ. Ελ. Συν.). Όταν πρόκειται δε για τη χρηματική διαχείριση πρωτοβάθμιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία ελλείμματος, κατά την ανωτέρω έννοια, συνεπάγεται η μη τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο β.δ. της 17.5/15.6.1959 «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114) και, μεταξύ άλλων, στα άρθρα 12, 13, 20, 21 παρ. 3, 22, 23, 25 και 60 αυτού, σύμφωνα με τα οποία, για τη διενέργεια των δημοτικών δαπανών, απαιτείται, αφού προηγηθεί η ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης και η εκκαθάριση της δαπάνης, η έκδοση από το δήμαρχο ή τον αντιδήμαρχο, στον οποίον έχει τυχόν μεταβιβασθεί η οικεία αρμοδιότητα, χρηματικού εντάλματος πληρωμής, που προσυπογράφεται από τον προϊστάμενο της λογιστικής υπηρεσίας του δήμου και εν συνεχεία αποστέλλεται, μαζί με τα νόμιμα δικαιολογητικά, από τα οποία πρέπει σαφώς να προκύπτει το δικαίωμα του πιστωτή, στο δημοτικό ταμείο, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πληρωμή. Σε περίπτωση, πάντως, διαπίστωσης τυπικού ελλείμματος, το οποίο υφίσταται σε περίπτωση της μη τήρησης των νόμιμων διατυπώσεων καταβολής των δαπανών, ο καταλογισμός των ευθυνόμενων προσώπων πρέπει να τελεί σε σχέση εύλογης αναλογίας με τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης και να μην υπερβαίνει τον επιδιωκόμενο, με τη εσμοθέτηση της ειδικής δημοσιολογιστικής ευθύνης τους, σκοπό του νομοθέτη, που συνίσταται στη διασφάλιση της σύννομης διάθεσης του δημοσίου χρήματος για την κάλυψη υφιστάμενων αναγκών των δημόσιων φορέων. Δεν πρέπει, δηλαδή, ο καταλογισμός να αντιβαίνει στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), ειδικότερη έκφραση της οποίας αποτελεί η αρχή της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ του εξυπηρετούμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος και της διά του καταλογισμού επιχειρούμενης επέμβασης στο πληττόμενο και προστατευόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου περιουσιακό δικαίωμα του καταλογιζόμενου.

Ο κατασταλτικός έλεγχος των φορέων περιλαμβάνει (Αριθμ. απόφ. ΦΓ8/28754/27-4-2015/15 (ΦΕΚ 1676 Β/11-08-2015) : Ελεγκτικές διαδικασίες για τον κατασταλτικό έλεγχο των ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και Ειδικών Λογαριασμών.) : (α) Έλεγχο χρηματικής διαχείρισης και (β) Έλεγχο χρηματοοικονομικής διαχείρισης. Πιο συγκεκριμένα: Στην περίπτωση που δεν έχει ασκηθεί προληπτικός έλεγχος, τα χρηματικά εντάλματα ελέγχονται ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης, ως προς την πληρότητα των δικαιολογητικών τους και την εξόφλησή τους και ως προς το αν η απαίτηση έχει παραγραφεί ή όχι. Στην περίπτωση που έχει ασκηθεί προληπτικός έλεγχος, τα χρηματικά εντάλματα θα συνοδεύονται μόνο από τα δικαιολογητικά της εξόφλησής τους. Με τον έλεγχο της νομιμότητας της εξόφλησης των εκδοθέντων χρηματικών ενταλμάτων ολοκληρώνεται ο έλεγχος των εξόδων (πληρωμών).

Νομιμοποίηση υπογεγραμμένων χρηματικών ενταλμάτων - Ν.4735/20 άρθρο 67: Αίρεται το αξιόποινο των πράξεων αιρετών και υπαλλήλων, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, οι οποίες αφορούν πληρωμές ενταλμάτων που έλαβαν χώρα μέχρι 31.7.2019 και οι οποίες διενεργήθηκαν επί τη βάση ελέγχων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) και του Ελεγκτικού Συνεδρίου και παύουν οριστικά οι ποινικές και πειθαρχικές διώξεις εναντίον των προσώπων αυτών, καθώς και κάθε διαδικασία καταλογισμού σε βάρος τους.

Το άρθρο 3, του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020 αναφέρει το εξής: **Απαλλαγή από κατασταλτικό έλεγχο των φορέων που ελαχιστοποίησαν τον δημοσιονομικό κίνδυνο** - Για την υπαγωγή εκδίδεται πράξη του Τμήματος Ελέγχων ύστερα από εκτίμηση των ελεγκτικών δυνάμεων της Υπηρεσίας Επιτρόπου που θα διεξαγάγει τον έλεγχο. Στην πράξη αυτή καθορίζονται οι ειδικότεροι τομείς δραστηριοτήτων και συναλλαγών που θα υπαχθούν στον έλεγχο, μπορεί δε για ορισμένες από αυτές να ζητηθεί η διενέργεια ελέγχων πριν από

τη συντέλεση των οικείων ενεργειών ανάληψης νομικής υποχρέωσης, εκκαθάρισης ή πληρωμής. Μετά το τέλος του οικονομικού έτους ο Επίτροπος συντάσσει εμπεριστατωμένη έκθεση με την οποία αποφαινεται αν όντως έχει ελαχιστοποιηθεί ο δημοσιονομικός κίνδυνος στον υπαχθέντα στον έλεγχο φορέα. Την έκθεση εξετάζει το Τμήμα Ελέγχων, το οποίο δίδει την προβλεπόμενη παρ. 3 του άρθρου 54 Α του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, έγκριση.

Μετά την ισχύ του Ν. 4555/2018, Διατάκτης στους Δήμους κατά τις διατάξεις του άρθρου 203 και της περίπτ. ε' της παρ.1 του άρθρου 58 του Ν. 3852/2010 είναι αποκλειστικά ο Δήμαρχος, ο οποίος με την έκδοση της σχετικής Α.Α.Υ. αποφασίζει για την έγκρισή των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων.

Ακολουθώντας, σύμφωνα με τα Πρακτικά της 9ης Γ. Σ. της ολομ. ΕΛΣΥΝ της 18-05-2020, «Με τη δημοσιονομική μεταρρύθμιση (βλ. Ν. 4555/18), θεωρήθηκε ορθότερο ότι ο διατάκτης πρέπει να καταστεί απολύτως υπεύθυνος για τις πράξεις του, ώστε να μην επαναπαύεται σε ελέγχους που θα επακολουθήσουν. Και έτσι εισήχθη ένας νέος τρόπος κατάρτισης του προϋπολογισμού που στηρίζεται στα αποτελέσματα ή με άλλη ονομασία προϋπολογισμός προγραμμάτων ή επιδόσεων, σε συνδυασμό με την εγκαθίδρυση του σύγχρονου εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου ο διατάκτης να είναι σε θέση να ασκήσει τις εξουσίες που του έχουν απονεμηθεί και για τις οποίες θα λογοδοτήσει. Επομένως, στη νέα δημοσιονομική διαχείριση ο διατάκτης (Δήμαρχος), οφείλει να έχει τον έλεγχο όλης της δραστηριότητας του φορέως του οποίου ηγείται και του οποίου έχει την ευθύνη, αντιμετωπίζοντας κάθε σημαντικό κίνδυνο που μπορεί να απειλήσει την επίτευξη των στόχων του, εφόσον βεβαίως οι κίνδυνοι αυτού είναι αντιμετωπίσιμοι. Ο ενδογενής έλεγχος όπως έχει οριστεί από το ΕΛΣΥΝ, ενσωματώνεται στις αρμοδιότητες του διατάκτη, ο οποίος πλέον καλείται να έχει τον έλεγχο των υπηρεσιών του και να θέτει σε λειτουργία τη διαχειριστική δομή προκειμένου να διασφαλίσει την επίτευξη των στόχων του. Στη νέα δημοσιονομική διαχείριση, ο ενδογενής έλεγχος έχει καταστεί μέρος των καθηκόντων του διατάκτη, ο οποίος οφείλει να έχει τον έλεγχο όλης της δραστηριότητας του φορέως υπό την ευθύνη του, αντιμετωπίζοντας κάθε σημαντικό κίνδυνο που μπορεί να απειλήσει την επίτευξη των στόχων του. Προς τούτο ο διατάκτης οφείλει, με τις υπηρεσίες του: α) να απαριθμήσει τις διαδικασίες παραγωγής πράξεων, στην αρχή, με δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες αφορούν το έσοδα και τις δαπάνες και στη συνέχεια όλες τις δραστηριότητες του φορέα του, β) να καταγράψει αναλυτικά τα διάφορα στάδια που διέρχονται οι διαδικασίες αυτές, τις ενέργειες που απαιτούνται προς τούτο και οι οποίες αναφέρονται στις επιμέρους φάσεις που διαδέχονται την ολοκλήρωση της δημοσιονομικής δραστηριότητας (ανάληψη υποχρέωσης, εκκαθάριση δαπάνης, εντολή πληρωμής, ταμειακή διαχείριση, λογιστική αποτύπωση, λογαριασμογραφία παγίων, καταγραφή και είσπραξη εσόδων), γ) να εντοπίσει τους πιθανολογούμενους κινδύνους - παρεκκλίσεις από τη νομιμότητα και κανονικότητα για την οικείο ενέργεια και δ) να προτείνει και να καταγράψει διαδικασίες πρόληψης και αποτροπής των κινδύνων, με περιγραφή των εσωτερικών δικλίδων που πρέπει να θεσπιστούν καθώς και τον ορισμό του προς τούτο υπεύθυνου προσώπου».

Ως εκ τούτου, η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενίσχυση του ενδογενούς ελέγχου και καταρχήν στις πράξεις δημοσιονομικές συνέπειες καθίσταται κυρίαρχη αρμοδιότητα του διατάκτη (Δήμαρχος), σύμφωνα και με τις επιταγές του ΕΛΣΥΝ περί της υποχρεωτικής σύστασης ενδογενούς ελέγχου στους Ο.Τ.Α. από το 2020 και μετέπειτα.

Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης επιβάλλει την εκπλήρωση από τη Διοίκηση, στην προσφυγή στις υπηρεσίες τρίτων με εξειδικευμένες γνώσεις (βλ. ΕλΣυν Ζ' κλ. 190,49/2021, 92/2019 κ.α.).

Στα πλαίσια αυτά, ο Δήμος προβλέπει την ανάθεση υπηρεσίας που αφορά στην παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης (Τεχνικής και Διοικητικής) (βλ. ΕλΣυν Ζ' Κλ. 448/2022) προς τον διατάκτη (Δήμαρχο), μέσω της παροχής γνωμοδοτήσεων προς την Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου στον τομέα της

παρακολούθησης της τήρησης νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών και της τήρησης των αρχών της δημοσιονομικής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος. Με την εν λόγω διαδικασία επιχειρείται αφενός, στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης του ενδογενούς ελέγχου στον τομέα της εκταμίευσης του δημοσίου χρήματος (τομέας υψηλής προτεραιότητας από το ΕΛΣΥΝ λόγω των σημαντικών δημοσιονομικών συνεπειών που επέρχονται), να ενισχυθεί η τεχνική επάρκεια της ως άνω Διεύθυνσης στο αντικείμενο του ελέγχου νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών. Αφετέρου η παραγωγή εξειδικευμένων τεχνικών γνωμοδοτήσεων επί της νομιμότητας των δαπανών θα συνδράμει αποφασιστικά στη δημιουργία ενός συστήματος διαχείρισης της γνώσης του στελεχιακού δυναμικού της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, διότι μέσω των γνωματεύσεων, θα περιλαμβάνονται σε αυτό ένα σύνολο διαδικασιών για την καταγραφή, διάδοση και ανάπτυξη της συλλογικής γνώσης των εργαζομένων, ενώ το σύστημα, θεωρείται το μέσο διατήρησης της θεσμικής μνήμης μιας δημόσιας υπηρεσίας, σε συνδυασμό με τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. ((Βλ. Ζ' ΚΛΙΜΑΚΙΟ (ΙΑ' ΔΙΑΚΟΠΩΝ) ΠΡΑΞΗ 647/2022)).

Συμπερασματικά, η αναζήτηση και κατάρτιση γνωμοδότησης για λογαριασμό του Δήμου προς περαιτέρω διασφάλιση περί της νομιμότητας και της κανονικότητας της δαπάνης, πέραν της αυτονόητης νομίμου υποχρέωσης των αρμοδίων δημοτικών οργάνων για μέριμνα και διενέργεια νομίμων πράξεων, αποτελεί νόμιμη δυνατότητα του διατακτη (Δημάρχου), ο οποίος όπως προαναφέρθηκε είναι ο μόνος αρμόδιος ως όργανο να την ασκήσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την ενδυνάμωση του ενδογενούς ελέγχου των πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες.

Η διάταξη του άρθρου 130, Ν.4412/16, η οποία επιτρέπει στα συμβαλλόμενα μέρη, ακόμη και στο πλαίσιο μίας δημόσιας σύμβασης να συμφωνούν περαιτέρω όρους, πέραν δηλ. του αντικειμένου της σύμβασης καθ' εαυτό, εφόσον κρίνουν ότι τούτο εξυπηρετεί αποτελεσματικότερα την εκτέλεση της σύμβασης και εν τέλει του δημόσιου σκοπού για τον οποίο καταρτίζεται η σύμβαση αυτή.

Υπό την έννοια αυτή η διάταξη του άρθρου 130, Ν.4412/2016 λειτουργεί παράλληλα προς τις διατάξεις σχετικά με τις ποινικές ρήτρες που προβλέπει ο νόμος αυτός, αφού θεσπίζει τη δυνατότητα των μερών, πέρα από τους κανόνες αντικειμενικής ευθύνης που αυτές θέτουν, να οργανώνουν και να συμφωνούν ένα πλαίσιο συνεργασίας τέτοιο που δεν αντίκειται, αλλά ουσιαστικά συμπληρώνει και ενισχύει τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης υπέρ του επιδιωκόμενου δι' αυτής δημοσίου σκοπού.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση συμφωνείται ότι ο ανάδοχος, αναλαμβάνει την υποχρέωση να καλύψει τη δαπάνη σε περίπτωση πιθανού κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (εντός δέκα ετών από την ημερομηνία γνωμοδότησης), διαπιστώσει το αντίθετο (διαφωνία Ελεγκτικού Συνεδρίου με Πιστοποιημένο Εσωτερικό Ελεγκτή ενταγμένο στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) και προβεί σε καταλογισμό του ποσού στο αντίστοιχο πρόσωπο ή πρόσωπα (π.χ. Π.Ο.Υ., ταμίας, Δήμαρχος κ.λ.π.), αυτό θα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τον ανάδοχο. Η πρόβλεψη αυτή, σε συνδυασμό με το πρωτεύον αντικείμενο της σύμβασης, δηλ. την παράπλευρη προς τη διοίκηση του Δήμου διενέργεια ελέγχου της διαδικασίας εκδόσεως χρηματικού εντάλματος, ουσιαστικά ενισχύει παρέχοντας πρόσθετη ασφάλεια στο σύστημα δημοσιονομικής διαχείρισης του Δήμου, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται μέσω της ασφάλειας των συναλλαγών μείζων προστασία των συμφερόντων του. Η επικουρική συνεπώς αυτή ρήτρα, η οποία εκουσίως αναλαμβάνεται από τον ανάδοχο εν όψει και της προβλέψεως του άρθρου 130, Ν.4412/16 ενισχύει τη συμβατική θέση του Δήμου, παρέχοντας πρόσθετη πρόστασα στα αρμόδια δημοτικά όργανα, τα οποία υπέχουν αυξημένη ευθύνη ως υπόλογοι δημοσίων δαπανών.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο Δήμος Ερυμάνθου προβλέπει την ανάθεση της υπηρεσίας παροχής γνωμοδότησης για τη νομιμότητα και την κανονικότητα της δαπάνης, ώστε σε περίπτωση πιθανού

κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (εντός δέκα ετών από την ημερομηνία γνωμοδότησης), διαπιστώσει το αντίθετο (διαφωνία Ελεγκτικού Συνεδρίου με Πιστοποιημένο Εσωτερικό Ελεγκτή ενταγμένο στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) και προβεί σε καταλογισμό του ποσού στο αντίστοιχο πρόσωπο ή πρόσωπα (π.χ. Π.Ο.Υ., ταμίας, Δήμαρχος κ.λ.π.), αυτό θα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τον ανάδοχο. Επιπλέον ο ανάδοχος θα πραγματοποιήσει εκπόνηση εγχειριδίου που θα περιγράφει αναλυτικά τις διαδικασίες, τις υφιστάμενες δικλείδες ασφαλείας και τους δημοσιονομικούς κινδύνους ανά ελεγκτικό κύκλωμα, στο Δήμο Ερυμάνθου, προκειμένου στη συνέχεια να αξιολογηθεί και να βελτιωθεί, σύμφωνα με τις επιταγές του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως εκφράστηκαν μέσω των επιστολών του Προέδρου αυτού, προς τους φορείς της γενικής κυβέρνησης, όσο και με τις πρόσφατες αποφάσεις της Ολομέλειας αυτού (αρ. ΦΓ8/28662/2020, Β' 2424 και ΦΓ8/55081/2020, Β' 4938).

Εξειδίκευση υπηρεσιών & Πιστοποίηση

Εν κατακλείδι, ο Δήμος Ερυμάνθου, θα αναθέσει σε Πιστοποιημένους Εσωτερικούς Ελεγκτές ενταγμένους στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών την Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου ετών 2023 - 2024.

Ο ανάδοχος απαιτείται να διαθέτει για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας, τα εξής: Να έχει στο προσωπικό του ειδικότητα, τουλάχιστον δύο Πιστοποιημένων Εσωτερικών Ελεγκτών (ενταγμένοι στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών).

Οι εν λόγω υπηρεσίες, εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες του Δήμου Ερυμάνθου και συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των σκοπών του.

3. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

3.1.ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Προκειμένου να επιτευχθεί – υλοποιηθεί η εν λόγω υπηρεσία, οι εργασίες της Παροχής Ανεξάρτητων Υπηρεσιών Ενδογενούς Ελέγχου ετών 2023 - 2024 του Δήμου Ερυμάνθου, θα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Ενότητα Α - Καταγραφή – Χαρτογράφηση Ενδογενών Δημοσιονομικών Κινδύνων κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, παρ. 3 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020

Εν αυτή την ενότητα, ο ανάδοχος θα εκπονήσει εγχειρίδιο που θα περιγράφει αναλυτικά τις διαδικασίες, τις υφιστάμενες δικλείδες ασφαλείας και τους δημοσιονομικούς κινδύνους ανά ελεγκτικό κύκλωμα, στο Δήμο Ερυμάνθου, προκειμένου στη συνέχεια να αξιολογηθεί και να βελτιωθεί, σύμφωνα με τις επιταγές του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως εκφράστηκαν μέσω των επιστολών του Προέδρου αυτού, προς τους φορείς της γενικής κυβέρνησης, όσο και με τις πρόσφατες αποφάσεις της Ολομέλειας αυτού (αρ. ΦΓ8/28662/2020, Β' 2424 και ΦΓ8/55081/2020, Β' 4938).

Πιο συγκεκριμένα ο ανάδοχος θα παραδώσει στο Δήμο Ερυμάνθου το εν λόγω εγχειρίδιο το οποίο θα περιλαμβάνει τις κατωτέρω ενότητες:

1. Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού
2. Υποχρεωτική Αναμόρφωση και λοιπές Αναμορφώσεις Προϋπολογισμού
3. Κατάρτιση - Αναμόρφωση - Παρακολούθηση του Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης (ΟΠΔ)
4. Έγκριση και ανάληψη υποχρέωσης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους
5. Ανάληψη υποχρεώσεων στην αρχή του οικονομικού έτους
6. Ανάκληση ανάληψης υποχρέωσης - Ανατροπή Δημοσιονομικής Δέσμευσης κατά τη λήξη του οικονομικού έτους
7. Ανάκληση ανάληψης υποχρέωσης - Ανατροπή δημοσιονομικής δέσμευσης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους
8. Εκκαθάριση Δαπανών και Έκδοση Εντάλματος Πληρωμής (προμήθειες, υπηρεσίες, έργα, μισθοδοσία)
9. Έλεγχος και Πληρωμή Χρηματικών Ενταλμάτων
10. Διαδικασία Σύστασης και Διαχείρισης Πάγιας Προκαταβολής
11. Έκδοση Εντάλματος Προπληρωμής
12. Βεβαίωση Εσόδων υπό Ευρεία Έννοια - οίκοθεν βεβαίωση / είσπραξη
13. Ταμειακή Βεβαίωση Χρηματικών Καταλόγων

14. Είσπραξη Εσόδων
15. Διαχείριση Αποθήκης
16. Διαδικασία μέτρων Αναγκαστικής Κατάσχεσης
17. Κατάρτιση και Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων
18. Διαδικασία Απόδοσης Φ.Π.Α.
19. Εκμισθώσεις Ακινήτων
20. Έκδοση και πληρωμή Μισθοδοτικών Καταστάσεων

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που θα διενεργήσει ο ανάδοχος για τη σύνταξη των ανωτέρω ενοτήτων είναι κατ' εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου.

Ενότητα Β – Νομιμότητα και Κανονικότητα της δαπάνης κατ' εφαρμογή των πρακτικών της 9ης Γ. Σ. της ολομ. ΕΛΣΥΝ της 18-05-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020

Ο ανάδοχος (μέσω του Πιστοποιημένου Εσωτερικού Ελεγκτή ενταγμένου στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) θα παρέχει γνωμοδότηση για τη νομιμότητα και την κανονικότητα της δαπάνης μέσω της αντίστοιχης Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης (για τη νομιμότητα της δαπάνης, όπως ορίζουν οι διατάξεις του Ν.4270/2014) και του αντίστοιχου χρηματικού εντάλματος (για τη κανονικότητα της δαπάνης όπως ορίζουν οι διατάξεις του Ν.4270/2014), ώστε σε περίπτωση πιθανού κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (εντός δέκα ετών από την ημερομηνία γνωμοδότησης), διαπιστώσει το αντίθετο (διαφωνία Ελεγκτικού Συνεδρίου με Πιστοποιημένο Εσωτερικό Ελεγκτή ενταγμένο στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) και προβεί σε καταλογισμό του ποσού στο αντίστοιχο πρόσωπο ή πρόσωπα (π.χ. Π.Ο.Υ., ταμίας, Δήμαρχος κ.λ.π.), αυτό θα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τον ανάδοχο.

Ο ανάδοχος προκειμένου να αποφανθεί για την εν λόγω δαπάνη είτε στο στάδιο της νομιμότητας είτε στο στάδιο της κανονικότητας, θα έχει στη διάθεσή του υποχρεωτικά από το Δήμο όλα τα παραστατικά – έγγραφα (όπως προβλέπουν οι διατάξεις του Ν.4412/2016 και του Ν.4270/2014) που συνοδεύουν την εν λόγω δαπάνη και αφού το αξιολογήσει ως προς την νομιμότητά του ή την κανονικότητα του όπως του ζητηθεί από τον Προϊστάμενο/Προϊσταμένη της Οικονομικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4270/2014 και του Ν.4412/2016, θα συντάξει σχετική γνωμοδότηση επί του ερωτήματος καθώς και την ανάληψη της ευθύνης (για δέκα έτη από την ημερομηνία γνωμοδότησης).

Η συνολική γνωμοδότηση επί των υποψήφιων δαπανών (σχετικά με τη νομιμότητα ή την κανονικότητα) δεν θα ξεπερνά το 1.000.000,00 ευρώ έως την 31^η Δεκεμβρίου 2024 αθροιστικά.

Πριν εκδοθεί η σχετική γνωμοδότηση επί των υποψήφιων δαπανών (σχετικά με τη νομιμότητα ή την κανονικότητα, μέσω του Πιστοποιημένου Εσωτερικού Ελεγκτή ενταγμένου στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών), στο φάκελο της δαπάνης θα πρέπει να υπάρχει υποχρεωτικά και Γνωμοδότηση (όπως προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 10, Ν.4795/2021) από τον Ανεξάρτητο Εσωτερικό Ελεγκτή του Δήμου Ερυμάνθου.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που θα διενεργήσει ο ανάδοχος για τη σύνταξη των ανωτέρω ενοτήτων είναι κατ' εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και των ελεγκτικών προτύπων από την Επιτροπή C.O.S.O και του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A.).

3.2.ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια της υπηρεσίας ορίζεται από την υπογραφή (ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ) της σύμβασης και έως 31.12.2024.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΗΝΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΜΟΙΒΗ ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.(€)	Φ.Π.Α. 24% (€)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ ΜΕ Φ.Π.Α. 24% (€)
	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ					
Ενότητα Α - Καταγραφή – Χαρτογράφηση Ενδογενών Δημοσιονομικών Κινδύνων κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, παρ. 3 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020	έως31-12-2023	Άυλο	1	5.000,00	1.200,00	6.200,00
Ενότητα Β – Νομιμότητα και Κανονικότητα της δαπάνης κατ' εφαρμογή των πρακτικών της 9ης Γ. Σ. της ολομ. ΕΛΣΥΝ της 18-05-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020	έως31-12-2024	Άυλο	1	25.000,00	6.000,00	31.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ				30.000,00	7.200,00	37.200,00

3.3 ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Ο ανάδοχος – ελεγκτική εταιρεία απαιτείται να διαθέτει για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας, τα εξής:

1.
- Να έχει στο προσωπικό τις εξής ειδικότητες: α) Πιστοποιημένος Εσωτερικός Ελεγκτής και θα κατέχει υποχρεωτικά τις εξής πιστοποιήσεις: COSO EnterpriseRiskManagementCertificateProgram, COSO Internal ControlCertificateProgram, CIA - Certified Internal Auditor, CFE – CertifiedFraudExaminer, CRMA – Certification in

RiskManagementAssurance, Πιστοποίηση Ορκωτού Ελεγκτή – ΙΕΣΟΕΛ και ενταγμένου στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών, που θα αποδεικνύεται με το αντίστοιχα πτυχία καθώς και το αντίστοιχο ΦΕΚ. Μητρώου Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών. β) Επίσης να έχει στο δυναμικό του ο ανάδοχος ειδικότητα Πιστοποιημένου Εσωτερικού Ελεγκτή (ενταγμένος στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) που θα αποδεικνύεται με το αντίστοιχο ΦΕΚ. Μητρώου Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και να είναι Ορκωτός Ελεγκτής – ΙΕΣΟΕΛ.

2. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο σχετικά με την ευθύνη του ελεγκτή. Πιο συγκεκριμένα στην Ασφαλισμένη Δραστηριότητα που υπάρχει στη Βεβαίωση Ασφάλισης Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης θα αναφέρεται ρητά το εξής: *Ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και υπηρεσίες ενδογενούς ελέγχου πιστοποιημένων εσωτερικών ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών, όπως ορίζει ο Ν.4938/2020 και η υπ'αρίθμ.ΦΓ 8/55081 απόφαση.*
3. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν μόνο ελεγκτικές εταιρείες Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών (ΣΟΕΛ), που θα αποδεικνύεται με την άδεια λειτουργίας από το ΣΟΕΛ καθώς και την ΕΛΤΕ.
4. Ο υποψήφιος ανάδοχος – ελεγκτική εταιρεία απαιτείται να είναι διαπιστευμένη κατά ISO 9001:2015, ISO 27001:2013, ISO 14001:2015, ISO 37001:2016 και ISO 45001:2018 από πιστοποιημένο φορέα του ΕΣΥΔ.

Σημείωση: Απαγορεύεται ο υποψήφιος ανάδοχος – ελεγκτική εταιρεία να κατέχει όλες τις ανωτέρω υποχρεωτικές απαιτήσεις συμμετοχής, μέσω υπεργολάβου.

Η επιλογή του αναδόχου για την εκτέλεση της παραπάνω υπηρεσίας, θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 - ΦΕΚ 147/Α/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

3.4 Υποχρεώσεις του Δήμου Ερυμάνθου

Ο Δήμος Ερυμάνθου υποχρεούται να συνεργαστεί με τον ανάδοχο προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση της υπηρεσίας. Οι υπηρεσίες του Δήμου Ερυμάνθου, υποχρεούνται να παράσχουν όλα τα στοιχεία, που απαιτούνται για την εκτέλεση της εργασίας.

3.5 Υποχρεώσεις αναδόχου

Ο ανάδοχος οφείλει:

- 3.5.1 Να ενημερώνει εγγράφως την Οικονομική Επιτροπή και το Δήμαρχο του Δήμου Ερυμάνθου σε περίπτωση διαπίστωσης διαφόρων προβλημάτων που αφορούν την υλοποίηση της σύμβασης.
- 3.5.2 Να υλοποιήσει τη σύμβαση στο σύνολο της.

3.6 Ευθύνη Αναδόχου

Ο ανάδοχος ευθύνεται:

- 3.6.1 Για τυχόν μη τήρηση των ανωτέρω αναγραφόμενων.

3.7 Ανωτέρα βία

Ως ανωτέρα βία θεωρείται κάθε απρόβλεπτο και τυχαίο γεγονός που είναι αδύνατο να προβλεφθεί έστω και εάν για την πρόβλεψη και αποτροπή της επέλευσης του καταβλήθηκε υπερβολική επιμέλεια και επιδείχθηκε η ανάλογη σύνεση. Ενδεικτικά γεγονότα ανωτέρας βίας είναι : εξαιρετικά και απρόβλεπτα φυσικά γεγονότα, πυρκαγιά που οφείλεται σε φυσικό γεγονός ή σε περιστάσεις για τις οποίες ο εντολοδόχος ή ο εντολέας είναι ανυπαίτιοι, αιφνιδιαστική απεργία προσωπικού, πόλεμος, ατύχημα, αιφνίδια ασθένεια του προσωπικού του εντολοδόχου κ.α. Στην περίπτωση κατά την οποία υπάρξει λόγος ανωτέρας βίας ο εντολοδόχος οφείλει να ειδοποιήσει αμελλητί τον εντολέα και να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια σε συνεργασία με το άλλο μέρος για να υπερβεί τις συνέπειες και τα προβλήματα που ανέκυψαν λόγω της ανωτέρας βίας. Ο όρος περί ανωτέρας βίας εφαρμόζεται και για τον εντολέα προσαρμοζόμενος ανάλογα.

3.8 Αναθεώρηση τιμών

Οι τιμές δεν υπόκεινται σε καμία αναθεώρηση για οποιονδήποτε λόγο ή αιτία, αλλά παραμένουν σταθερές και αμετάβλητες .

3.9 Τρόπος πληρωμής

Για την παροχή των παραπάνω υπηρεσιών η αμοιβή του αναδόχου προϋπολογίζεται στο ποσό των 37.200,00 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24% και αναλύεται ως εξής:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΗΝΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΜΟΙΒΗ ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.(€)	Φ.Π.Α. 24% (€)	ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ ΜΕ Φ.Π.Α. 24% (€)
	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ					
Ενότητα Α - Καταγραφή – Χαρτογράφηση Ενδογενών Δημοσιονομικών Κινδύνων κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, παρ. 3 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11- 2020	έως 31-12-2023	Άυλο	1	5.000,00	1.200,00	6.200,00
Ενότητα Β – Νομιμότητα και Κανονικότητα της δαπάνης κατ' εφαρμογή των πρακτικών της 9ης Γ. Σ. της ολομ. ΕΛΣΥΝ της 18-05-2020 και του άρθρου 1, παρ. 1 του ΦΕΚ. 4938_Β'/09-11-2020	έως 31-12-2024	Άυλο	1	25.000,00	6.000,00	31.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΟΙΒΗΣ				30.000,00	7.200,00	37.200,00

Η καταβολή της δαπάνης στον ανάδοχο διενεργείται από το Δήμο Ερυμάνθου ως εξής:

Ποιο συγκεκριμένα, θα εκδοθεί ένα τιμολόγιο για την ενότητα Α μετά την ολοκλήρωση – παράδοση της εν λόγω ενότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας. Επίσης θα πραγματοποιηθεί και η πιστοποίηση της παραχθέντος υπηρεσίας από την Αρμόδια Επιτροπή Παραλαβής της υπηρεσίας. Η καταβολή της αμοιβής προς τον «Ανάδοχο» ορίζεται σε τριάντα ημερολογιακές (30) ημέρες από την έκδοση του τιμολογίου.

Επίσης θα εκδοθεί ένα τιμολόγιο για την ενότητα Β μετά την ολοκλήρωση – παράδοση της εν λόγω ενότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας. Επίσης θα πραγματοποιηθεί και η πιστοποίηση της παραχθέντος υπηρεσίας από την Αρμόδια Επιτροπή Παραλαβής της υπηρεσίας. Η καταβολή της αμοιβής προς τον «Ανάδοχο» ορίζεται σε τριάντα ημερολογιακές (30) ημέρες από την έκδοση του τιμολογίου.

3.10 Φόροι, τέλη, κρατήσεις

Ο εντολοδόχος σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις βαρύνεται με όλους ανεξαιρέτως τους φόρους, τέλη, δασμούς και εισφορές υπέρ του δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων ή τρίτων που ισχύουν.

3.11 Επίλυση διαφορών

Η σύμβαση διέπεται από το Ελληνικό Δίκαιο. Οι διαφορές που τυχόν θα εμφανισθούν κατά την εφαρμογή της σύμβασης, επιλύονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία από την Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Ερυμάνθου και στα αρμόδια δικαστήρια.

Η ΣΥΝΤΑΞΑΣΑ

Μηλίτσα Κουλογεωργίου
Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος
Οικονομικών Υπηρεσιών
Χαλανδρίτσα, 29-08-2023

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ - ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Νικολίτσα Σκέντζου
Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Δ/νσης Διοικ.
και Οικονομικών Υπηρεσιών
Χαλανδρίτσα, 29-08-2023

